

Kırılğan Alanlarda Bilgi Üretmek: Şiddet Araştırmalarında Analitik Otoetnografik Bir İnceleme

Producing Knowledge in Vulnerable Contexts: An Analytic Autoethnographic Study in Violence Research

ÖZET

Bu çalışma, adli sosyal hizmet bağlamında şiddet mağduru kadınlarla yürütülmesi planlanan yapılandırılmış bir araştırma tasarımının saha koşullarıyla karşılaştığında nasıl yöntemsel bir dönüşüm geçirdiğini incelemektedir. Türkiye’de bir adliye kurumunda boşanma süreci devam eden kadınlarla yürütülmesi planlanan bir müdahale araştırması sırasında ortaya çıkan yöntemsel tıkanma deneyimi, Anderson’ın (2006) analitik otoetnografi yaklaşımı çerçevesinde ele alınmıştır. Araştırmanın veri seti, araştırmacının saha deneyimlerine ilişkin geriye dönük anımsamaları, saha notları ve etik kurul süreçlerine ilişkin kurumsal belgelerden oluşmaktadır.

Refleksif değerlendirme ve tematik analiz sonucunda başlangıçta veri toplayamama sorunu olarak değerlendirilen yöntemsel krizin, bireysel bir başarısızlıktan ziyade daha geniş yapısal ve bağlamsal dinamiklerle ilişkili olduğu görülmüştür. Analiz bulguları, disiplinler arası kurumsal sınırlar, adli sürecin yarattığı duygusal yük, adliye mekânının simgesel etkisi, velayet kaygıları, görünmeyen bakım emeği ve araştırmacının karşılaştığı duygusal gerilimlerin veri üretim sürecini doğrudan etkilediğini göstermektedir. Bu faktörlerin birlikte etkisi, başlangıçta planlanan nicel araştırma tasarımının saha koşullarında uygulanabilirliğini önemli ölçüde sınırlamıştır.

Saha deneyimi, araştırmacının araştırma sürecine ilişkin başlangıç varsayımlarını yeniden değerlendirmesine ve katılımcı güvenliği ile araştırmacı refahını merkeze alan daha esnek ve refleksif bir araştırma yaklaşımına yönelmesine yol açmıştır. Bu bağlamda çalışma, kırılğan gruplarla yürütülen araştırmalarda katı deneysel tasarımların her zaman saha koşullarıyla uyumlu olmayabileceğini ortaya koymaktadır. Analitik otoetnografi yaklaşımı aracılığıyla gerçekleştirilen bu çalışma, şiddet alanında bilgi üretiminin etik, kurumsal ve duygusal boyutlarını analiz ederek sosyal hizmet ve sosyal bilimler alanında bağlama duyarlı ve etik açıdan dikkatli araştırma yaklaşımlarının gerekliliğine işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Analitik otoetnografi, adli sosyal hizmet, kadına yönelik şiddet, araştırma etiği, refleksivite

ABSTRACT

This study examines how a structured research design planned to be conducted with women survivors of violence within the context of forensic social work underwent a methodological transformation when confronted with the realities of the field. The experience of methodological impasse that emerged during an intervention study planned with women undergoing divorce proceedings at a courthouse in Turkey is examined within the framework of Anderson’s (2006) analytic autoethnography approach. The dataset of the study consists of the researcher’s retrospective reflections on field experiences, field notes, and institutional documents related to ethics committee procedures.

Through reflexive evaluation and thematic analysis, the methodological crisis that was initially interpreted as an inability to collect data was found to be associated with broader structural and contextual dynamics rather than an individual failure. The findings indicate that interdisciplinary institutional boundaries, the emotional burden of legal processes, the symbolic influence of the courthouse environment, concerns about child custody, invisible care responsibilities, and the interaction of these factors significantly limited the feasibility of the originally planned quantitative research design in the field.

The field experience prompted the researcher to reconsider the initial assumptions underlying the research process and to adopt a more flexible and reflexive research approach that prioritizes participant safety and researcher well-being. In this sense, the study demonstrates that rigid experimental designs may not always align with the realities of research conducted with vulnerable groups. By employing an analytic autoethnographic perspective, this study analyzes the ethical, institutional, and emotional dimensions of knowledge production in violence research and points to the need for context-sensitive and ethically attentive research approaches in social work and the broader social sciences.

Keywords: Analytic autoethnography, forensic social work, violence against women, research ethics, reflexivity

Merve Hepbenli¹
Gülten Uçan²

How to Cite This Article

Hepbenli, M. & Uçan, G. (2026). Kırılğan Alanlarda Bilgi Üretmek: Şiddet Araştırmalarında Analitik Otoetnografik Bir İnceleme. *Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences*, 12(4), 373-386. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.21770443>

Arrival: 07 April 2026

Published: 31 July 2026

International Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

This journal is an open access, peer-reviewed international journal.

* Bu çalışma, ilk yazarın ikinci yazarın danışmanlığında yürüttüğü doktora tez süreci kapsamında üretilmiştir.

¹ Doktora Öğrencisi, Celal Bayar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sosyal Hizmet ABD, Manisa, Türkiye. ORCID: 0000-0003-2981-4430

² Prof. Dr., Celal Bayar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, Manisa, Türkiye. ORCID: 0000-0002-2920-1979

GİRİŞ: Sahada Pozitivist Bir Tasarımın Çöküşü ve Otoetnografik Dönüşüm

Türkiye’de bir adliye kurumunda görev yapan bir sosyal hizmet uzmanı ve doktora araştırmacısı olarak, bu araştırma başlangıçta yapılandırılmış nicel bir araştırma tasarım çerçevesinde planlanmıştır. Araştırmanın temel amacı, boşanma sürecindeki şiddet mağduru kadınların erken dönem uyumsuz şemalarını betimlemek, bu şemalar ile şiddet deneyimleri arasındaki ilişkiyi incelemek ve geliştirilecek bir sosyal hizmet müdahalesinin bu şemalar üzerindeki etkisini değerlendirmektir. Bu doğrultuda deney ve kontrol gruplarından oluşan, randomize kontrollü ve düzenli ölçümlere dayanan nicel bir araştırma tasarımı planlanmış ve toplam 60 katılımcıya ulaşılması hedeflenmişti. Araştırma planına göre katılımcılarla belirli aralıklarla görüşmeler yapılması, şema terapi temelli bir müdahalenin uygulanması ve psikolojik iyi oluş düzeylerinin çeşitli ölçekler aracılığıyla değerlendirilmesi planlanmıştı. Ancak sahaya –her gün mesai yaptığım adliyenin koridorlarına bu kez araştırmacı kimliğiyle– girdiğimde, kâğıt üzerinde tutarlı görünen bu metodolojik tasarımın saha gerçekliğiyle önemli ölçüde uyumsuz olduğunu fark ettim. Şiddet mağduru kadınların yaşam koşulları, hukuki süreçlerin belirsizliği ve adli ortamın yarattığı duygusal yük, araştırmanın öngörüldüğü biçimde ilerlemesini zorlaştırıyordu. Boşanma ve velayet davalarının uzun ve yıpratıcı doğası, kadınların travmatik deneyimlerini farklı uzmanlara ve mahkeme aktörlerine tekrar tekrar anlatmalarını gerektiriyordu. Bu durum, kadınlar için ayrıca zorlayıcı bir deneyime yol açıyordu. Bu nedenle planlanan araştırma görüşmeleri, birçok kadın için zaten ağır olan süreci daha da artıran bir zaman ve duygusal yük anlamına geliyordu.

Kadınların görüşmelere düzenli katılım göstermekte zorlanmaları, randevuların iptal edilmesi ya da araştırma sürecinden tamamen çekilmeleri başlangıçta güçlü bir yöntemsel başarısızlık hissi ve motivasyon kaybı yarattı. Ancak süreç ilerledikçe bu durumun katılımcıların bireysel isteksizliğinden çok daha karmaşık koşullarla ilişkili olduğunu fark ettim. Adliye mekânının simgesel baskısı, tek başlarına üstlendikleri bakım sorumlulukları ve travmatik deneyimlerin yeniden anlatılmasına karşı geliştirilen korunma refleksi, araştırma sürecinin sürekliliğini önemli ölçüde etkiliyordu. Bu noktada düzenli katılım ve süreklilik varsayımına dayanan araştırma tasarımının sahanın kesintili, kriz odaklı ve öngörülemez doğasıyla çeliştiği giderek daha görünür hale geldi.

Bu süreçte araştırmacı olarak kendimi iki farklı sorumluluk arasında sıkışmış halde buldum. Bir yanda araştırmanın gerektirdiği veri üretimi ihtiyacı, diğer yanda ise katılımcıların duygusal güvenliğini koruma sorumluluğu bulunuyordu. Travmatik deneyimleri hatırlatabilecek sorular içeren ölçekleri, velayet kaygısı yaşayan ya da duruşmadan yeni çıkmış yorgun bir kadının önüne koymak ciddi bir etik gerilim ve ikincil örselenme kaygısı yaratıyordu. Bu noktada yaşanan yöntemsel tıkanma ve veri toplayamama deneyimi, araştırma sürecini yeniden düşünmeme ve başlangıçta başarısızlık olarak görülen bu durumun kendisini bir araştırma nesnesi olarak ele almama yol açtı.

Şiddet alanında yürütülen araştırmaların metodolojik ve etik açıdan kendine özgü zorluklar içerdiği literatürde sıklıkla vurgulanmaktadır. Travmatik deneyimler yaşayan bireylerle gerçekleştirilen araştırmalarda katılımcı güvenliği, veri üretimi ve araştırma sürecinin sürekliliği arasında önemli gerilimler ortaya çıkabilmektedir. Bu bağlamda otoetnografi, araştırmacının saha deneyimlerini analitik bir veri kaynağı olarak değerlendirmesine olanak sağlayan önemli bir yöntem olarak öne çıkmaktadır. Ellis, Adams ve Bochner (2011), otoetnografinin bireysel deneyimleri daha geniş sosyal ve kültürel bağlamlar içerisinde anlamlandırmaya imkân verdiğini belirtirken Anderson (2006) analitik otoetnografinin araştırmacının kişisel deneyimlerini kuramsal analizle ilişkilendirerek toplumsal süreçlere dair açıklayıcı bir perspektif sunduğunu vurgulamaktadır.

Bu makalenin amacı, boşanma sürecindeki şiddet mağduru kadınlarla adli sosyal hizmet bağlamında planlanan şema odaklı müdahale çalışmasının sahada karşılaştığı yöntemsel tıkanmayı, uygulayıcı sosyal hizmet uzmanının deneyimi üzerinden analitik otoetnografi yaklaşımıyla incelemektir. Bu doğrultuda çalışma, adli sosyal hizmet alanında kırılğan gruplarla yürütülen araştırmalarda ortaya çıkan yöntemsel tıkanmaların hangi yapısal, mekânsal ve etik faktörlerle ilişkili olduğunu tartışmayı amaçlamaktadır. Analitik otoetnografi yaklaşımı aracılığıyla gerçekleştirilen bu çalışma, şiddet alanında bilgi üretiminin sınırlarını görünür kılmayı ve sosyal hizmet araştırmalarında bağlama duyarlı, esnek ve etik açıdan duyarlı araştırma tasarımlarının önemine dikkat çekmeyi hedeflemektedir.

KURAMSAL VE YÖNTEMSSEL ÇERÇEVE

Pozitivist araştırma geleneğinde araştırmacının saha sürecinde yaşadığı güçlükler, duygusal tepkiler ve kişisel deneyimler çoğu zaman araştırmanın nesnelliğini zedeleyebilecek unsurlar olarak değerlendirilmekte ve metnin dışında bırakılmaktadır. Oysa şiddet, travma ve hukuki belirsizliklerin iç içe geçtiği adli sosyal hizmet gibi alanlarda araştırmacının karşılaştığı etik gerilimleri, mesleki sınırları ve duygusal yükü araştırma sürecinden bütünüyle ayırmak mümkün değildir. Bu nedenle araştırmacı deneyiminin yalnızca öznel bir anlatı olmanın yanında bilgi üretim sürecinin hangi koşullar altında şekillendiğini açığa çıkaran analitik bir veri kaynağı olarak ele alınması önem taşımaktadır (Fenge et al., 2019). Bu çerçevede araştırmacı deneyimi, yalnızca ‘olanı anlatan’ bir unsurdan ziyade, araştırmanın hangi yapısal koşullarda üretildiğini görünür kılan bir analiz düzeyi olarak konumlandırılmaktadır.

Bu çalışmada başlangıçta planlanan araştırma tasarımının sahada karşılaştığı yöntemsel tıkanma ve araştırmacının yaşadığı motivasyon kaybı, bireysel bir yetersizlik ya da teknik bir aksaklık olarak ele alınmamıştır. Aksine bu süreç, sosyal hizmet pratiği, adli sistemin işleyişi ve akademik bilgi üretiminin sınırları arasındaki gerilimi görünür kılan analitik bir olgu olarak değerlendirilmiştir. Saha koşullarında ortaya çıkan bu kırılma, araştırma tasarımının planlama düzeyinin ötesinde, uygulama ve etik düzlemde de yeniden düşünülmesi gerektiğini göstermiştir. Bu yaklaşım, bireysel deneyimlerin toplumsal bağlamdan bağımsız ele alınamayacağı varsayımına dayanan otoetnografik araştırma geleneği ile uyumludur (Wall, 2006).

Sosyal Bilimlerde ve Sosyal Hizmet Alanında Otoetnografik Yaklaşımın Konumlandırılması

Otoetnografi, bireysel deneyimlerin toplumsal ve kültürel bağlam içerisinde anlamlandırılmasını mümkün kılan nitel bir araştırma yaklaşımıdır (Ellis et al., 2011). Bu yaklaşım, araştırmacının deneyimini kişisel bir anlatı düzeyinde ele almak yerine, onu üreten sosyal yapılar, kurumsal süreçler ve kültürel normlarla ilişkili bir analiz alanı olarak konumlandırır (Wall, 2006; Jones, 2007). Böylece bireysel yaşantı ile toplumsal yapı arasındaki karşılıklı etkileşim analitik olarak görünür hâle gelir ve araştırmacı deneyimi epistemolojik bir veri niteliği kazanır.

Ellis ve Bochner (2000), otoetnografiyi kişisel deneyim ile akademik analizi bir araya getiren ve bireysel anlatıları kültürel bağlam içine yerleştiren bir yöntem olarak tanımlamaktadır. Ellis ve arkadaşları (2011) ise bu yaklaşımın, deneyimin öznel olmasının yanı sıra toplumsal olarak üretilmiş bilgi formu olarak ele aldığını vurgulamaktadır. Bu doğrultuda otoetnografik veri, bireysel yaşantının betimlenmesinden öte, bu yaşantıyı mümkün kılan yapısal ve kültürel koşulları analiz etmeye imkân tanımaktadır.

Feminist metodoloji bu yaklaşımın önemli kuramsal dayanaklarından birini oluşturmaktadır. Feminist araştırma geleneği, kadınların ve kırılgan grupların deneyimlerinin uzun süre akademik bilgi üretiminde görünmez bırakıldığını ve bu deneyimlerin araştırma süreçlerinin merkezine alınması gerektiğini savunmaktadır (Cook & Fonow, 1986). Bu bağlamda otoetnografi, kişisel olan ile politik olan arasındaki ilişkiyi görünür kılan reflektif bir yöntem olarak öne çıkmaktadır (Koopman, Watling, & LaDonna, 2020). Turgut (2022) de otoetnografinin saha deneyimlerini analitik veri hâline getirerek toplumsal yapıların görünür kılınmasına katkı sunduğunu belirtmektedir. Böylece bireysel deneyim, yalnızca anlatısal bir unsur olmaktan çıkarak yapısal analiz için bir giriş noktasına dönüşmektedir.

Sosyal hizmet alanında etnografik ve otoetnografik yaklaşımlar, müracaatçıların yaşam deneyimlerini ve sosyal sorunların bağlamsal boyutlarını anlamada önemli bir işlev görmektedir (Haight, Kayama, & Korang-Okrah, 2014). Başer (2025), bu yaklaşımın bireylerin yaşam dünyalarını daha bütüncül biçimde anlamaya katkı sunduğunu vurgulamaktadır. Demirbaş, Yıldırım ve Erol'un (2025) çalışması ise kurumsal yapıların ve mesleki deneyimlerin içeriden analiz edilmesinde otoetnografinin sunduğu metodolojik olanakları göstermektedir. Bu çerçevede otoetnografi, yalnızca anlatı üretimine dayalı bir yöntem olmayıp, mesleki pratiklerin ve kurumsal yapıların eleştirel analizine imkân tanıyan bir yaklaşım olarak değerlendirilmektedir.

Bu literatür doğrultusunda otoetnografi, sosyal hizmet araştırmalarında yalnızca bireysel deneyimi görünür kılmakla kalmayıp, aynı zamanda kurumsal, etik ve yapısal süreçlerin analizine olanak sağlayan bir metodolojik çerçeve sunmaktadır. Bununla birlikte, adli sosyal hizmet bağlamında saha deneyimlerinin yöntemsel ve etik boyutlarını birlikte ele alan çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Bu çalışma, analitik otoetnografi aracılığıyla bu boşluğu görünür kılmayı ve şiddet alanında bilgi üretiminin koşullarını tartışmayı amaçlamaktadır.

Neden Analitik Otoetnografi?

Otoetnografi literatüründe çağrışımsal ve analitik olmak üzere iki temel yönelim bulunmaktadır (Anderson, 2006). Çağrışımsal otoetnografi deneyimin duygusal ve anlatısal yönüne odaklanırken, analitik otoetnografi bireysel deneyimi kuramsal ve yapısal bağlamlarla ilişkilendirerek bu deneyimin toplumsal, kültürel ve kurumsal boyutlarını görünür kılmayı amaçlamaktadır. Bu ayrım, yalnızca anlatım biçimi düzeyinde kalmayıp, aynı zamanda araştırmanın epistemolojik yönelimine ilişkin bir farklılaşmayı da ifade etmektedir.

Bu çalışmada analitik otoetnografinin tercih edilmesinin temel nedeni, araştırma sürecinde ortaya çıkan yöntemsel tıkanmanın yalnızca bireysel bir deneyim ya da teknik bir sorun olarak açıklanamayacak olmasıdır. Söz konusu tıkanma, sosyal hizmetin kurumsal örgütlenmesi, adli sistemin işleyişi ve şiddet alanında bilgi üretiminin sınırlarıyla doğrudan ilişkili yapısal bir durum olarak ele alınmıştır. Bu nedenle araştırmacı deneyimi, yalnızca betimlenmesi gereken bir yaşantı olmaktan ziyade, aynı zamanda bu yaşantıyı üreten koşulların analiz edilmesini gerektiren bir veri kaynağı olarak konumlandırılmıştır.

Anderson'ın (2006) tanımladığı “tam üye araştırmacı” (complete-member researcher) konumuna uygun olarak, araştırmacı Türkiye’de bir adliye kurumunda görev yapan bir sosyal hizmet uzmanı olarak saha sürecinin bir parçası olmakla birlikte bu sürecin gözlemleyicisidir. Bu konum, saha sürecinde yaşanan motivasyon kaybı, etik kurul

değerlendirme süreçlerinde karşılaşılan disiplinler gerilimler ve veri üretimindeki kesintilerin yalnızca bireysel deneyimler olmaktan ziyade araştırma alanını yapılandıran kurumsal ve mesleki dinamiklerin göstergeleri olarak değerlendirilmesine imkân tanımaktadır. Böylece araştırmacının konumu, verinin üretim koşullarını doğrudan etkileyen analitik bir unsur hâline gelmektedir.

Bu çerçevede analitik otoetnografi, yalnızca yöntemsel bir tercih dışında, araştırmanın epistemolojik zeminini oluşturan ve araştırmacı deneyimini kuramsal analizle bütünleştiren temel yaklaşım olarak konumlandırılmaktadır.

Araştırmacının Konumlanışı ve Refleksivite

Refleksivite, araştırmacının kendi konumunu, varsayımlarını ve saha sürecindeki etkisini görünür kılan epistemolojik bir süreçtir (Finlay, 2002; Palaganas et al., 2017). Bu süreç, araştırmacının nötr bir veri toplayıcı olmadığını; araştırma sorularının kurulmasından veri üretimine ve yorumlama aşamasına kadar tüm süreci aktif biçimde şekillendiren bir özne olduğunu kabul eder. Dolayısıyla refleksivite, yalnızca metodolojik bir farkındalık olmanın ötesinde, bilginin üretim koşullarını açıklayan temel bir epistemolojik bileşen olarak ele alınmaktadır.

Şiddet alanında yürütülen araştırmalarda refleksivite, yalnızca teknik bir süreç olmayıp, aynı zamanda etik ve duygusal boyutları da içeren bir zorunluluktur. Travmatik deneyimlerle çalışan araştırmacı, saha sürecinde yalnızca veri toplayan bir gözlemci olmayıp, yoğun duygusal anlatılarla karşılaşan, etik sorumluluklar üstlenen ve kendi mesleki sınırlarını yeniden değerlendirmek durumunda kalan bir özne konumundadır (Banerjee & Dasgupta, 2024; Gabriel et al., 2017). Bu sebeple saha deneyimleri, araştırma sürecinden bağımsız bir değişken olmaktan çok, araştırmanın kurucu unsurlarından biri olarak ele alınmalıdır.

Bu çalışmada veri üretimi ile katılımcı güvenliği arasında ortaya çıkan gerilim, araştırma sürecinin tesadüfî bir çıktısı olmaktan ziyade, saha koşullarının araştırma tasarımını biçimlendiren yapısal bir müdahalesi olarak değerlendirilmiştir. Özellikle travmatik deneyimlerin yeniden hatırlanmasına yol açabilecek veri toplama araçları ve görüşme süreçleri, araştırma tasarımının etik sınırları ile metodolojik beklentileri arasındaki gerilimi açığa çıkarmıştır.

Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO, 2001) 'önce kadın' ilkesi ile Campbell ve Wasco'nun (2000) etik duyarlılık vurgusu doğrultusunda, bazı veri üretim süreçlerinin sınırlandırılması metodolojik bir sınırlılık olarak okunmak yerine, katılımcı güvenliğini önceleyen etik bir gereklilik olarak ele alınmıştır. Bu yaklaşım, araştırma tasarımının sahadaki etik gerçekliklerle uyum içinde yeniden yapılandırılmasını zorunlu kılmaktadır.

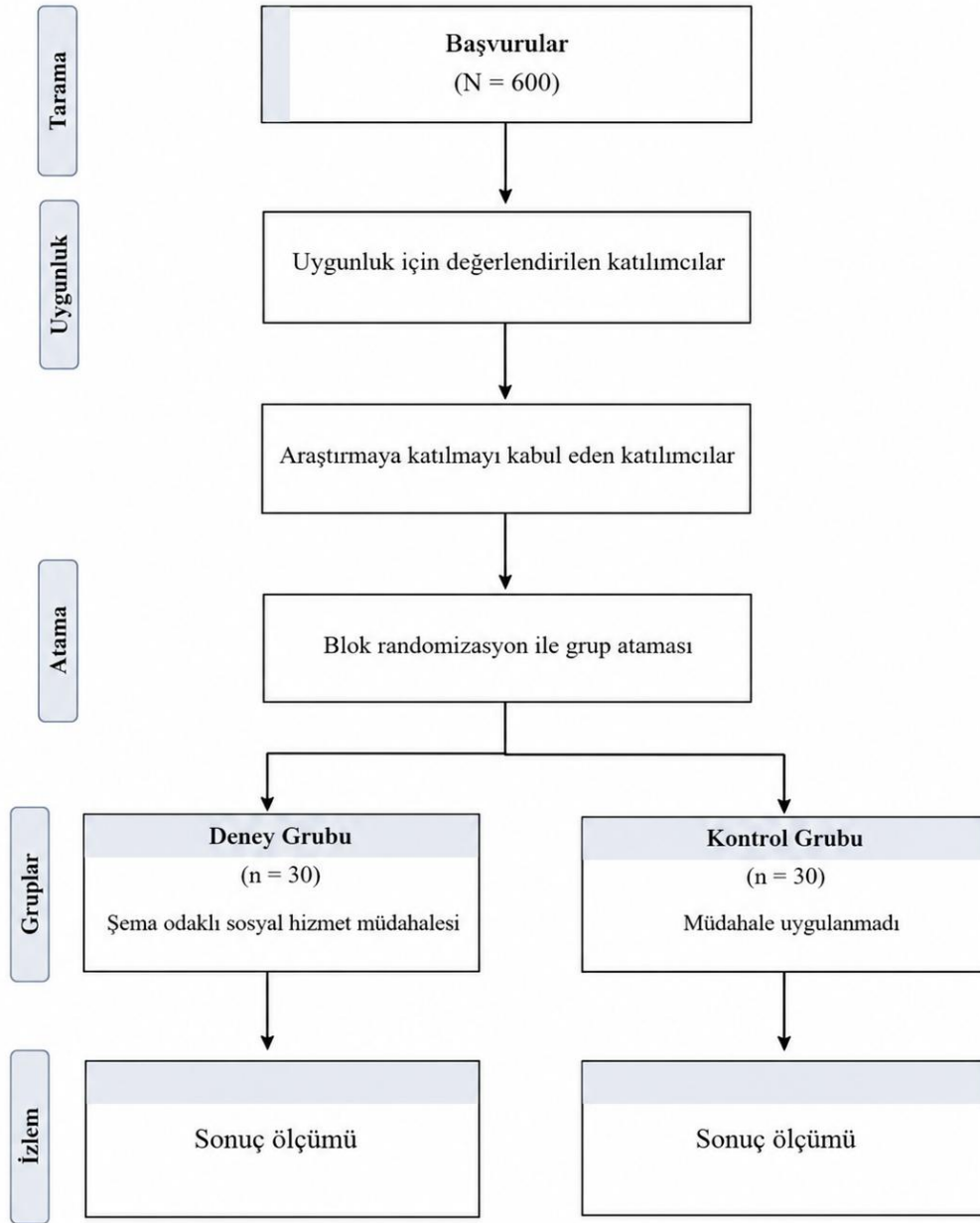
Buna ek olarak, araştırmacının duygusal emeği de bilgi üretim sürecinin ayrılmaz bir bileşenidir. Dickson-Swift ve arkadaşlarının (2007) vurguladığı üzere, hassas konularla çalışan araştırmacılar yoğun duygusal emek, ikincil travmatizasyon ve duygusal yıpranma riski taşımaktadır. Bu çalışma bağlamında duygusal yük, etik tereddütler ve yöntemsel sınırlamalar, bireysel deneyimlerin ötesine geçen ve bilgi üretim sürecine içkin yapısal bileşenler olarak değerlendirilmiştir.

Bu çerçevede refleksivite, araştırmacının kendi deneyimini görünür kıldığı öznel bir alana indirgenmeyip, aynı zamanda araştırma tasarımının sahadaki koşullar, etik zorunluluklar ve kurumsal sınırlar doğrultusunda yeniden düşünülmesini sağlayan analitik bir araç olarak konumlandırılmaktadır.

Araştırma Tasarımı

Bu çalışma, adli sosyal hizmet bağlamında şiddet mağduru kadınlarla yürütülmesi planlanan bir araştırma tasarımının saha koşullarıyla karşılaşması sonucu nasıl yöntemsel bir dönüşüm geçirdiğini analitik otoetnografi yaklaşımı çerçevesinde ele almaktadır. Araştırmanın başlangıcında nicel ve deneysel bir müdahale modeli tasarlanmış; katılımcıların belirli ölçütlere göre seçilmesi, deney ve kontrol gruplarının oluşturulması ve müdahale sonrası ölçümlerin gerçekleştirilmesi planlanmıştır. Ancak saha koşullarının bu tasarımın uygulanmasına imkân vermemesi nedeniyle araştırma süreci analitik otoetnografik bir tasarıma evrilmiştir.

Şekil 1, yürütülen otoetnografik süreci değil, araştırmanın başlangıcında planlanan ancak sahada uygulanamayan deneysel tasarımın akışını göstermektedir. Bu yönüyle şekil, araştırma tasarımı ile saha pratiği arasındaki ayrışmayı görünür kılmaktadır.

Şekil 1: Başlangıçta Planlanan Deneysel Araştırma Tasarımının Akış Diyagramı

Kaynak: Araştırmacı tarafından oluşturulmuştur.

Veri Kaynakları

Araştırmanın veri üretim süreci çoklu veri kaynakları üzerine kurulmuştur. Bu kapsamda veri seti; araştırmacının saha deneyimlerine ilişkin geriye dönük anımsamaları, saha sürecinde oluşturduğu gözlem ve refleksif notlar ile doktora araştırma sürecine ilişkin kurumsal belgelerden oluşmaktadır. Otoetnografik araştırmalarda geriye dönük anımsama, araştırmacının deneyimlerini analitik bir veri kaynağına dönüştürmesine imkân tanıyan önemli bir yöntemsel araçtır (Chang, 2008). Bu çalışmada ise veri üretimi, belleğe dayalı bir anlatıyla sınırlı olmayıp, sistematik biçimde toplanmış ve farklı kaynaklarla desteklenmiş bir yapı olarak ele alınmıştır.

Bu kapsamda veri kaynakları; saha notları, etik kurul başvuru ve değerlendirme belgeleri, tez izleme komitesi tutanakları, araştırmacı ile danışman arasında yürütülen yazılı iletişim ve süreç boyunca tutulan refleksif kayıtları içermektedir. Bu çoklu veri yapısı, araştırma sürecinde ortaya çıkan yöntemsel kırılmaların ve etik gerilimlerin sonradan hatırlanan olaylar olarak dar bir zaman dilimine hapsedilmesini aşarak, farklı veri türleri üzerinden bütüncül biçimde analiz edilmesine olanak sağlamıştır.

Veri Toplama Süreci

Araştırma süreci, 14.06.2024 tarihli tez izleme komitesi kararı doğrultusunda başlatılmıştır. Bu karar çerçevesinde, veri toplama süreci devam ederken çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden katılımcılarla uygulamanın yürütülmesi önerilmiş ve saha çalışması bu doğrultuda esnek biçimde yapılandırılmıştır. Veri toplama süreci yaklaşık yedi ay sürmüş (Temmuz 2024 – Şubat 2025) ve adli sosyal hizmet bağlamında gerçekleştirilmiştir.

Çalışmada amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın başlangıç aşamasında, adliye ortamında araştırma ölçütlerini karşılayan ve gönüllü katılım gösteren kadınlarla müdahale sürecine ilişkin ön görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu süreçte yaklaşık 40 katılımcı başlangıç ölçek uygulamalarına katılmıştır. Araştırma tasarımı göre bu katılımcılar arasından deney ve kontrol gruplarının oluşturulması ve şema odaklı müdahale sürecinin yürütülmesi planlanmıştır. Ancak saha sürecinde bazı katılımcılar ölçek uygulamalarını tamamlamayı reddetmiş, bazıları ise müdahale sürecine devam etmek istememiştir. Görüşmelerin sürekliliğinin sağlanamaması, randevu iptalleri ve adli sürecin yarattığı kırılganlıklar nedeniyle başlangıçta planlanan deneysel araştırma modeli sürdürülebilir biçimde uygulanamamıştır. Bu durum, veri üretim sürecinin doğrusal bir akıştan ziyade saha koşullarına bağlı olarak kesintili ve yeniden şekillenen bir yapıda ilerlediğini göstermektedir.

Katılımcılarla sürdürülen iletişim sürecinde, müdahale aşamasına davet amacıyla 15 katılımcı ile adliye ortamında yüz yüze, 25 katılımcı ile ise telefon aracılığıyla görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu süreç, katılımcılara erişimin sabit ve standartlaştırılmış bir prosedürden ziyade saha gerçekliklerine duyarlı çok kanallı bir yapı içerisinde yürütüldüğünü ortaya koymaktadır.

Veri üretim süreci çok katmanlı ve refleksif bir yapıda ilerlemiştir. Yaklaşık 30 haftalık süreç boyunca düzenli saha notları tutulmuş ve yaklaşık 30 refleksif kayıt üretilmiştir. Saha notları; yöntemsel tıkanmalar, katılımcı etkileşimleri, araştırmacının etik değerlendirmeleri ve süreç içerisindeki konumlanışına ilişkin gözlemleri içermektedir. Buna ek olarak saha sürecinde yürütülen yaklaşık 60 iletişim girişimi (telefon aramaları, geri dönüşler ve randevu denemeleri) sistematik biçimde kayıt altına alınarak veri setinin bir parçası hâline getirilmiştir.

Araştırmacı ile danışman arasında yürütülen yaklaşık 25–30 yazılı iletişim yalnızca yöntemsel yönlendirme işlevi taşımamış; aynı zamanda araştırma tasarımının saha koşullarına bağlı olarak nasıl yeniden yapılandırıldığını görünür kılan refleksif ve analitik veri kaynakları olarak değerlendirilmiştir. Bu yazışmalar, araştırma sürecindeki yöntemsel dönüşümlerin hangi gerekçelerle ve hangi aşamalarda ortaya çıktığını izlemeye olanak sağlayan yöntemsel izler olarak analiz sürecine dâhil edilmiştir.

Genel olarak bu çok katmanlı veri yapısı, veri toplama sürecinin doğrusal bir teknik aşama olmaktan ziyade, araştırma tasarımının saha koşullarıyla etkileşim içerisinde yeniden şekillendiği dinamik ve refleksif bir süreç olarak işlediğini göstermektedir.

Verilerin Analizi

Toplanan veriler Braun ve Clarke'ın (2006) altı aşamalı tematik analiz yaklaşımı doğrultusunda çözümlenmiştir. Bu yaklaşım, nitel veriler içerisinde tekrar eden anlam örüntülerini sistematik biçimde ortaya çıkarmayı amaçlayan esnek bir analiz yöntemidir. Analiz süreci, verilerle aşinalık kazanma, ilk kodların oluşturulması, temaların geliştirilmesi, temaların gözden geçirilmesi, temaların adlandırılması ve raporlanması olmak üzere altı aşamada yürütülmüştür.

Analiz sürecinin ilk aşamasında saha notları, yazışmalar, kurumsal belgeler ve araştırmacının refleksif kayıtları tekrar tekrar okunarak veriyle bütüncül bir aşinalık sağlanmıştır. Bu süreçte araştırma sürecinde yaşanan kırılma anları, etik ikilemler ve duygusal yoğunluk içeren deneyimler belirlenmiş ve bu deneyimler ilk kodların oluşturulmasında temel referans noktası olarak kullanılmıştır. İkinci aşamada bu ifadeler anlamlı veri parçalarına ayrılarak ön kodlara dönüştürülmüş ve benzer içerikler bir araya getirilmiştir.

Üçüncü aşamada oluşturulan kodlar karşılaştırılarak daha geniş anlam kümeleri altında toplanmış ve potansiyel temalar geliştirilmiştir. Bu aşamada özellikle araştırma tasarımının sahada neden işlemediğini görünür kılan deneyimler üzerinde durulmuştur. Görüşmelerin iptal edilmesi, veri üretiminin kesintiye uğraması, etik kurul sürecinde ortaya çıkan yönlendirmeler ve araştırmacının yaşadığı etik tereddütler bu temaların oluşumunda belirleyici olmuştur.

Dördüncü ve beşinci aşamalarda geliştirilen temalar veri seti ile yeniden karşılaştırılarak gözden geçirilmiş ve temaların iç tutarlılığı değerlendirilmiştir. Bu süreçte araştırmacının refleksif notları analiz sürecinin önemli bir parçası olarak kullanılmıştır. Anderson'ın (2006) analitik otoetnografi yaklaşımı doğrultusunda araştırmacının saha deneyimleri, öznel anlatılarla sınırlı kalmayarak, sosyal hizmet pratiği, adli sistemin işleyişi ve araştırma etiği ile ilişkili analitik veriler olarak yorumlanmıştır.

Son aşamada temalar kuramsal çerçeve ile ilişkilendirilerek yorumlanmış ve araştırma bulgularının analitik bir anlatı içerisinde sunulması sağlanmıştır. Bu analiz süreci sonucunda araştırmanın sahada karşılaştığı yöntemsel tıkanmanın kurumsal sınırlar, adli sürecin duygusal yükü, mekânsal koşullar, araştırmacının etik gerilimleri ve katılımcı özerkliği gibi temalar etrafında şekillendiği görülmüştür. Söz konusu temalar bir sonraki bölümde analitik otoetnografik bulgular olarak ayrıntılı biçimde sunulmaktadır.

Araştırmanın Etik Yönü

Bu araştırma için Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan 02.06.2023 tarihli ve 2023/06 sayılı toplantı kapsamında alınan 17 numaralı karar doğrultusunda etik onay alınmıştır (Evrak tarih ve sayısı: 07.06.2023-E.556250). Araştırma sürecinde katılımcıların gönüllülüğü, gizliliği ve güvenliği temel etik ilkeler olarak gözetilmiş ve veri toplama ile analiz süreçleri bu etik çerçeveye uygun biçimde yürütülmüştür.

Araştırmacının Rolü

Araştırmacı, adli sosyal hizmet alanında görev yapan uygulayıcı ve aynı zamanda doktora araştırmacısı olarak araştırma sürecine Anderson'ın (2006) tanımladığı “tam üye araştırmacı” (complete-member researcher) konumuyla dâhil olmuştur. Bu konum doğrultusunda araştırmacı, saha ortamının hem bir parçası hem de gözlemleyicisi olarak konumlanmış; veri üretim süreci, bu içsel konumlanışın etkileri dikkate alınarak yürütülmüştür.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma belirli sınırlılıklar içermektedir. Öncelikle araştırma, tek bir araştırmacının deneyimlerine ve refleksif değerlendirmelerine dayalı olarak yürütülmüştür. Bu durum, analitik otoetnografik yaklaşımın doğasıyla uyumlu olmakla birlikte, bulguların farklı araştırmacı perspektifleriyle karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesini sınırlamaktadır.

İkinci olarak, veri üretiminde geriye dönük anımsamaya dayalı süreçler kullanılmıştır. Bu durum, seçici hatırlama ve yeniden anlamlandırma olasılıklarını beraberinde getirmektedir. Bu nedenle hafızaya dayalı veriler saha notları ve kurumsal belgelerle desteklenmiş olsa da yorumlayıcı bir nitelik taşımaktadır.

Üçüncü olarak çalışma, katılımcıların doğrudan anlatılarına dayalı bir veri analizinden ziyade araştırmacının saha deneyimlerini analitik veri olarak ele almaktadır. Bu nedenle katılımcı deneyimleri, anlatıların doğrudan aktarımı yerine, araştırma sürecine etkileri üzerinden dolaylı bir analiz çerçevesinde değerlendirilmiştir.

Son olarak araştırma, adli sosyal hizmet bağlamı ve adliye temelli saha koşulları ile sınırlıdır. Bu bağlam özgüllüğü, bulguların farklı sosyal hizmet alanlarına doğrudan genellenebilirliğini sınırlamaktadır. Çalışmanın amacı ise genelleme üretmekten ziyade, bu bağlamda yöntemsel ve etik süreçlerin nasıl şekillendiğini görünür kılmaktır.

BULGULAR

Bulgular, araştırmacının saha deneyimleri sırasında ortaya çıkan kritik karşılaşmaların analitik otoetnografi yaklaşımı doğrultusunda yorumlanması yoluyla yapılandırılmıştır. Bu bölümde araştırmacının saha deneyimlerine ilişkin notlar, refleksif kayıtlar ve araştırma sürecinde yaşanan kritik olaylar tematik analiz yöntemiyle incelenmiştir. Analiz sürecinde saha notları, yazışmalar ve araştırmacının geriye dönük refleksif değerlendirmeleri tekrar tekrar okunmuş, veriler kodlanmış ve benzer kodlar bir araya getirilerek temalar oluşturulmuştur. Bu süreç sonucunda başlangıçta planlanan araştırma tasarımının sahada karşılaştığı yöntemsel tıkanmanın ve dönüşümün farklı boyutlarını ortaya koyan temalar belirlenmiştir. Elde edilen bulgular aşağıdaki başlıklar altında sunulmaktadır.

Kurumsal ve Disipliner Sınırlar

Araştırmanın sahaya ulaşmadan önce karşılaştığı ilk kırılma noktası etik kurul sürecinde ortaya çıkmıştır. Başlangıçta doktora çalışması kapsamında şiddet mağduru kadınların erken dönem uyumsuz şemalarını incelemeyi ve şema terapi temelli bir sosyal hizmet müdahalesinin bu şemalar üzerindeki etkisini test etmeyi amaçlayan nicel ve deneysel bir araştırma tasarımı planlanmıştır. Bu doğrultuda müdahale sürecini içeren bir araştırma protokolü hazırlanmış ve etik kurul başvurusu yapılmıştır. Ancak sağlık bilimleri etik kurulu değerlendirmesinde, araştırmanın müdahale içeren yapısı nedeniyle klinik araştırma kapsamında ele alınması gerektiği belirtilmiş ve çalışma klinik etik kuruluna yönlendirilmiştir. Klinik etik kurulunda yapılan değerlendirme sonucunda araştırma uygun görülmemiş; akabinde çalışma sosyal bilimler etik kuruluna sunulmuş ve bu kuruldan onay alınmıştır.

Bu süreç başlangıçta yalnızca bürokratik bir yönlendirme olarak değerlendirilmiş olsa da ilerleyen aşamalarda daha geniş bir anlam kazanmıştır. Etik kurul süreçlerinde ortaya çıkan bu çoklu yönlendirme, araştırmanın yöntemsel içeriğini aşarak araştırmacının mesleki konumuna ilişkin sınırları da görünür kılmıştır. Sosyal hizmet uzmanı tarafından geliştirilen bir müdahale modelinin klinik araştırma olarak değerlendirilmesi ve farklı disiplinlerin yetki

alanları içerisinde ele alınması, sosyal hizmet mesleğinin uygulama alanının kurumsal düzeyde nasıl sınırlandırılabilirdiğini göstermektedir.

Bu süreç araştırmacı açısından yalnızca teknik bir engel olmayıp, disiplinler arası güç ilişkilerinin araştırma süreçlerini nasıl şekillendirdiğini gösteren önemli bir deneyim olmuştur. Araştırmacının mesleki kimliği ile akademik araştırmacı kimliği arasındaki sınırların sahada nasıl müzakere edildiği bu süreçte daha görünür hâle gelmiştir. Bu nedenle etik kurul süreci yalnızca araştırmanın başlangıcında karşılaşılan bürokratik bir aşama değil, sosyal hizmet araştırmalarının kurumsal ve disiplinler sınırlarını ortaya koyan analitik bir veri olarak değerlendirilmiştir.

Adli Sürecin Zamansal ve Duygusal Yükü

Araştırmanın sahada karşılaştığı önemli temalardan biri adli sürecin katılımcılar üzerinde yarattığı yoğun duygusal ve zamansal yük olmuştur. Boşanma ve velayet davalarının uzun ve belirsiz yapısı, kadınların şiddet deneyimlerini farklı kurumlara ve uzmanlara defalarca anlatmalarını gerektiren bir süreç yaratmaktadır. Bu durum katılımcıların araştırma görüşmelerine katılımını doğrudan etkileyen bir unsur olarak ortaya çıkmıştır.

Aşağıdaki karşılaşma, adli sürecin katılımcı üzerindeki duygusal yükünü görünür kılmaktadır:

Velayet görüşmesini tamamladıktan sonra, nicel araştırma tasarımı bir gereği olarak hazırladığım ölçek formunu katılımcıya uzattım. Ölçeği eline aldığı anda yüzünde belirgin bir yorgunluk ifadesi oluştu. Sayfalara kısa bir süre baktıktan sonra gözlerini bana çevirdi. O an bu formun yalnızca bir veri toplama aracı olmadığını, adli süreç boyunca defalarca anlatmak zorunda kaldığı deneyimlerle yeniden yüzleşmesini gerektiren bir yük anlamına geldiğini fark ettim. Ölçeği geri aldığımda hızlıca odadan ayrılması bu tükenmişliğin sessiz bir göstergesi olarak hafızama kazındı.

Bu deneyim başlangıçta yöntemsel bir aksaklık olarak değerlendirilmiş olsa da refleksif analiz sürecinde farklı bir anlam kazanmıştır. Katılımcıların görüşmelere devam edememesi bireysel isteksizlikten ziyade adli süreçlerin yarattığı duygusal tükenmişlikle ilişkilidir. Travmatik deneyimlerin tekrar tekrar anlatılması literatürde yeniden travmatizasyon riski olarak tanımlanmaktadır. Bu nedenle araştırma sürecinde ortaya çıkan görüşme iptalleri ve geri çekilmeler, veri üretim sürecine ilişkin bir problemle sınırlı kalmayıp, adli sistemin mağdurlar üzerindeki duygusal etkisini görünür kılan bir gösterge olarak değerlendirilmiştir.

Adliye Mekânının Araştırma Sürecine Etkisi

Araştırma tasarımı görüşme mekânı başlangıçta yalnızca teknik bir ayrıntı olarak düşünülmüştür. Ancak saha deneyimi mekânın araştırma sürecinin niteliğini doğrudan etkileyen önemli bir unsur olduğunu ortaya koymuştur.

Adliye mekânının simgesel etkisi, şu karşılaşmada belirginleşmiştir:

Katılımcıyla görüşme odasına doğru ilerlerken koridordan kelepçeli bir tutuklu geçirildi. Katılımcının yüz ifadesi bu sırada aniden değişti; gözlerindeki gerginlik belirgin şekilde arttı. Görüşme odasına geçildiğinde konuşmaya başladı ancak dışarıdan gelen sesler anlatısını sık sık kesiyordu. Bu durum, adliyenin yalnızca fiziksel bir mekân değil, aynı zamanda kontrol ve otorite duygusunu sürekli yeniden üreten bir alan olduğunu fark etmemi sağladı.

Bu deneyim adliye mekânının katılımcılar açısından yalnızca bir görüşme alanı olmadığını göstermektedir. Adliye binası boşanma sürecinin, hukuki belirsizliğin ve toplumsal damgalanmanın sembolik olarak yoğunlaştığı bir mekân niteliği taşımaktadır. Bu nedenle görüşmeler sırasında katılımcıların anlatıları zaman zaman kesintiye uğramış, bazı konuların açılması ertelenmiş ve görüşmeler beklenenden daha kısa sürmüştür. Bu bağlamda mekân, araştırma sürecinin pasif bir arka planı olmaktan çıkarılarak, veri üretimini doğrudan etkileyen aktif bir unsur olarak değerlendirilmiştir.

Araştırmacının Duygusal Gerilimleri

Saha çalışması sırasında ortaya çıkan bir diğer tema araştırmacının yaşadığı duygusal gerilimler ve etik karar süreçleri ile ilişkilidir. Özellikle bazı görüşmeler sırasında araştırmacı veri üretme ihtiyacı ile katılımcının duygusal güvenliğini koruma sorumluluğu arasında kalmıştır. Bu gerilim şu deneyimde belirgin hâle gelmiştir:

Bir görüşme sırasında katılımcının anlattıkları araştırma sorularıyla oldukça güçlü bir biçimde örtüşüyordu. Bu noktada kendisine ölçek uygulamasını ve devamında müdahale sürecine katılmasını teklif etmeyi düşündüm. Ancak daha önce benzer bir önerimin katılımcı tarafından reddedildiği bir deneyim aklıma geldi. Soruyu sormaktan vazgeçtim. Görüşme sona erdiğinde zihnimde sürekli aynı düşünce vardı: “Belki de katılacaktı.”

Bu deneyim araştırma sürecinde üretilmeyen ancak araştırmayı doğrudan etkileyen bir “sorulmayan soru” olarak anlam kazanmıştır. Araştırmacının etik kaygıları ve duygusal refleksivitesi veri üretimi ile katılımcı güvenliği arasındaki dengeyi sürekli olarak yeniden müzakere etmesine neden olmuştur.

Katılımcı Özerkliği ve Araştırmadan Çekilme

Araştırma sürecinde katılımcıların önemli bir kısmı görüşmelere devam edememiş ya da süreci sonlandırmıştır. Bu durum başlangıçta araştırmanın sürekliliğini bozan yöntemsel bir problem olarak değerlendirilmiştir. Ancak saha deneyimi bu durumun farklı yapısal koşullarla ilişkili olduğunu göstermiştir. Katılımcı özerkliği ve gündelik yaşam yüklerinin araştırmaya etkisi, aşağıdaki telefon görüşmesinde açıkça görülmüştür:

Telefonla ulaştığım bir katılımcı görüşmeye katılmayı tamamen reddetmedi ancak hafta içi çalıştığını ve izin alamayacağını söyledi. Görüşmeyi hafta sonuna kaydırmayı önerdiğimde kısa bir sessizlik oldu. Ardından o günlerin çocuğunu görebildiği tek zaman olduğunu ifade etti. Bu nedenle araştırma görüşmesine gelmesinin mümkün olmadığını belirtti.

Bu deneyim katılımcıların araştırmaya ayırdığı zamanın nötr bir kaynak olmadığını göstermektedir. Boşanma sürecindeki kadınlar için zaman, bakım emeği, ekonomik zorunluluklar ve hukuki süreçler arasında bölünmüş sınırlı bir kaynaktır. Bu nedenle araştırmadan geri çekilme, bireysel bir tercih olmayıp, toplumsal cinsiyet eşitsizlikleri ve bakım yükü tarafından şekillenen yapısal bir durum olarak değerlendirilmiştir.

Yöntemsel Çöküş ve Araştırma Tasarımının Dönüşümü

Yukarıda ortaya konulan temalar birlikte değerlendirildiğinde başlangıçta nicel ve deneysel olarak planlanan araştırma tasarımının saha koşullarıyla karşılaştığında önemli bir yöntemsel dönüşüm geçirdiği görülmektedir. Kurumsal sınırlar, adli sürecin duygusal yükü, mekânsal koşullar ve katılımcı özerkliği gibi faktörler bir araya geldiğinde düzenli görüşmelere dayanan deneysel araştırma modelinin sahada uygulanabilir olmadığı anlaşılmıştır.

Başlangıçta araştırmanın başarısızlığı olarak görülen bu durum reflektif analiz sürecinde farklı bir anlam kazanmıştır. Yaşanan yöntemsel tıkanma katılımcı güvenliğini ve araştırmacı refahını merkeze alan daha esnek ve bağlama duyarlı bir araştırma tasarımına yönelmenin başlangıç noktası hâline gelmiştir. Bu bağlamda araştırmanın çöküşü olarak görülen deneyim aslında araştırma yönteminin yeniden düşünülmesini sağlayan kurucu bir öğrenme sürecine dönüşmüştür.

TARTIŞMA

Bu çalışma, adli sosyal hizmet alanında şiddet mağduru kadınlarla yürütülmesi planlanan yapılandırılmış bir araştırma tasarımının saha koşullarıyla karşılaştığında geçirdiği yöntemsel dönüşümü ortaya koymaktadır. Analitik otoetnografi yaklaşımı çerçevesinde yürütülen çalışma, araştırmacının saha deneyimlerini bireysel bir anlatı sınırlarının ötesine taşıyarak, sosyal hizmet araştırmalarının kurumsal, etik ve yöntemsel sınırlarını görünür kılan analitik bir veri kaynağı olarak konumlandırmaktadır.

Araştırmanın bulguları, başlangıçta planlanan deneysel araştırma modelinin sahada uygulanmasının yalnızca yöntemsel zorluklar düzeyinde değil; kurumsal sınırlar, mekânsal koşullar, katılımcıların yaşam pratikleri ve araştırmacının etik sorumluluklarıyla iç içe geçtiğini göstermektedir. Bu durum, sosyal bilimlerde özellikle kırılgan gruplarla yürütülen araştırmalarda araştırma tasarımının saha gerçekliği ile sürekli bir müzakere içinde şekillendiğini göstermektedir. Bu durum, Aldridge'in (2014) kırılgan gruplarla yürütülen araştırmalara ilişkin değerlendirmeleriyle de örtüşmektedir.

Çalışmada ortaya çıkan ilk önemli bulgu, sosyal hizmet araştırmalarının disiplinler arası sınırlar tarafından şekillendiğine işaret etmektedir. Etik kurul sürecinde yaşanan yönlendirmeler, sosyal hizmet alanında geliştirilen müdahale modellerinin hangi disiplinler çerçevesinde değerlendirileceğine ilişkin tartışmaları görünür hâle getirmiştir. Bu durum, sosyal hizmetin akademik ve uygulama alanında farklı disiplinlerle kesişen bir konumda bulunduğunu göstermektedir. Demirbaş, Yıldırım ve Erol'un (2025) sosyal hizmet alanındaki kurumsal süreçleri otoetnografik bir perspektifle ele alan çalışması da mesleki uygulamaların ve akademik süreçlerin kurumsal bağlamdan bağımsız değerlendirilemeyeceğini ortaya koyarak bu bulguyla örtüşmektedir. Bu bağlamda etik kurul sürecinde yaşanan deneyim, sosyal hizmette bilgi üretiminin bireysel araştırma tercihlerini aşan bir biçimde, kurumsal yapılar ve disiplinler sınırlar tarafından biçimlendirildiğini ortaya koymaktadır. Nitekim sosyal hizmet bilgisinin bağlamsal olarak üretilen ve uygulama süreçleri içerisinde yeniden anlam kazanan bir yapıya sahip olduğu belirtilmektedir (Gambrill, 2012).

Araştırmada ortaya çıkan bir diğer önemli bulgu, adli sürecin katılımcılar üzerindeki duygusal ve zamansal yükünün araştırma süreçlerini doğrudan etkilemesidir. Boşanma ve velayet davalarının uzun ve yıpratıcı yapısı, kadınların şiddet deneyimlerini farklı kurumlara defalarca anlatmalarını gerektiren bir döngü yaratmaktadır. Bu durumun, şiddet mağduru kadınların hukuki süreçlerde karşılaştıkları duygusal yük ve iyi oluş hâlleri üzerindeki olumsuz etkileriyle ilişkili olduğu belirtilmekte; benzer şekilde aile mahkemesi süreçlerinin kadınlar açısından yıpratıcı, stres artırıcı ve yeniden travmatize edici deneyimler yaratabildiği vurgulanmaktadır (Douglas, 2018; Wilde et al., 2023). Ayrıca, aile

mahkemesi süreçlerine ilişkin kadın deneyimlerini inceleyen çalışmalar, katılımcıların bu süreçleri çoğu zaman uzun, karmaşık ve duygusal açıdan zorlayıcı olarak tanımladıklarını ve deneyimlerini tekrar tekrar aktarmak zorunda kalmalarının süreci daha da yıpratıcı hâle getirdiğini ortaya koymaktadır (Roberts et al., 2020). Bu durum araştırma sürecinde görüşmelere katılımın kesintiye uğramasına ve bazı katılımcıların süreçten çekilmesine neden olmuştur. Şiddet alanında yürütülen araştırmalarda travmatik deneyimlerin tekrar anlatılmasının katılımcılar üzerinde yeniden travmatizasyon riski yaratabileceği literatürde sıklıkla vurgulanmaktadır. Bu sebeple araştırma sürecinde yaşanan geri çekilmeler veri üretim sürecindeki aksaklıklar olarak değil, katılımcıların duygusal güvenliğini korumaya yönelik bir refleks olarak değerlendirilmelidir.

Araştırmanın bulguları aynı zamanda mekânın araştırma süreçlerindeki rolüne de dikkat çekmektedir. Adliye binası, salt bir fiziksel görüşme ortamı olmanın ötesinde, hukuki süreçlerin, otoritenin ve toplumsal damgalamanın yoğunlaştığı çok katmanlı bir mekânsal bağlam olarak işlev görmektedir. Bu nedenle adliye ortamında yürütülen görüşmeler katılımcıların anlatılarını ve duygusal durumlarını doğrudan etkilemiştir. Mekânın araştırma süreçleri üzerindeki bu etkisi, sosyal bilimlerde araştırma ortamının nötr bir arka plan olmadığına işaret eden çalışmalarla da uyumludur. Araştırma mekânının katılımcıların deneyimlerini nasıl şekillendirdiği, özellikle adli süreçler gibi güç ilişkilerinin yoğun olduğu alanlarda daha belirgin hâle gelmektedir. Bu doğrultuda hukuki mekânların yalnızca fiziksel alanlar değil, duyguların üretildiği ve deneyimlerin şekillendiği duygulanımsal mekânlar olarak ele alınması gerektiği vurgulanmaktadır (Carline et al., 2019; Nir & Musial, 2023). Bu bağlamda mahkeme ortamlarında oluşan atmosferin, bireylerin anlatılarını, duygusal durumlarını ve etkileşimlerini doğrudan şekillendirdiği ve bu mekânların bir “duygulanımsal düzenleme” olarak işlediği ifade edilmektedir (Bens, 2019). Benzer şekilde, aile mahkemesi gibi hukuki alanların mekânsal düzenlemeleri ve fiziksel özelliklerinin de bireylerin bu süreçleri deneyimleme biçimleri üzerinde etkili olduğu belirtilmektedir (Branco, 2019).

Çalışmanın ortaya koyduğu bir diğer önemli tema araştırmacının yaşadığı duygusal gerilimler ve etik müzakere süreçleridir. Şiddet alanında yürütülen araştırmalarda araştırmacı, veri üretme gerekliliği ile katılımcının güvenliğini ve duygusal refahını koruma sorumluluğu arasında sürekli bir denge kurmak zorunda kalmaktadır. Campbell ve Wasco’nun (2000) belirttiği gibi hassas konularla yürütülen araştırmalarda etik duyarlılık ile metodolojik titizlik zaman zaman çatışabilmektedir. Bu durumda araştırmacının önceliğinin katılımcının güvenliğini korumak olması gerektiği vurgulanmaktadır. Nitekim şiddet ve istismar alanında yürütülen araştırmalara katılımın katılımcılar üzerinde duygusal rahatsızlık yaratabileceği, ancak bu sürecin aynı zamanda katılımcılar tarafından anlamlı ve değerli de bulunabildiği; bu nedenle araştırma süreçlerinde etik hassasiyetin ve katılımcı güvenliğinin merkezî bir öneme sahip olduğu belirtilmektedir (Mathews et al., 2018; Sikweyiya & Jewkes, 2012; Zhu et al., 2019; McClinton Appollis et al., 2017). Bu çalışma da araştırmacının bazı soruları sormamayı tercih ettiği anların veri kaybı olarak görülmek yerine, etik bir karar sürecinin parçası olarak değerlendirilmesi gerektiğini göstermektedir.

Araştırmada ortaya çıkan katılımcı özerkliği teması da feminist metodoloji ile uyumlu bir perspektif sunmaktadır. Feminist araştırma yaklaşımı, araştırma sürecinde katılımcıların yalnızca veri sağlayan kişiler olmayıp, aynı zamanda araştırma sürecinin aktif öznesi olduğunu vurgular. Bu çerçevede araştırma süreçlerinin güç ilişkilerinden bağımsız olmadığı ve araştırmacı ile katılımcı arasındaki ilişkinin müzakere edilen bir yapı olduğu ifade edilmektedir (Karnieli-Miller et al., 2009). Katılımcıların araştırma görüşmelerini reddetmesi ya da süreçten çekilmesi bu bağlamda yalnızca yöntemsel bir problem olmayıp, araştırma sürecinde güç ilişkilerinin yeniden dengelenmesi olarak da değerlendirilebilir. Bu çerçevede feminist katılımcı araştırma yaklaşımları, araştırma sürecinde katılımcıların karar alma süreçlerine katılımını, özerkliklerinin tanınmasını ve araştırmanın daha eşitlikçi bir zeminde yürütülmesini temel ilkeler arasında ele almaktadır (Crupe & Godden, 2023; Vaughn & Jacquez, 2020). Bu doğrultuda katılımcıların araştırma sürecine yönelik tercihleri ve sınır koyma pratikleri, yalnızca bireysel kararlar değil, aynı zamanda araştırma sürecinde güç, etik ve sorumluluk ilişkilerinin yeniden kurulduğu anlar olarak değerlendirilebilir (Yan, 2025; Boer Cueva et al., 2023). Turgut’un (2022) kadın araştırmaları bağlamında otoetnografinin araştırmacının saha deneyimlerini görünür kılmadaki rolüne yaptığı vurgu, bu çalışmanın bulgularıyla da örtüşmektedir.

Son olarak, bu çalışma otoetnografinin sosyal hizmet araştırmalarında sunduğu metodolojik olanaklara dikkat çekmektedir. Otoetnografi, araştırmacının kişisel deneyimlerini toplumsal ve kurumsal bağlam içerisinde analiz etmeye imkân vererek sosyal sorunların daha derinlikli biçimde anlaşılmasına katkı sunmaktadır (Ağca-Varoğlu vd., 2022). Bu perspektif, sosyal hizmet alanında etnografik yaklaşımların müracaatçıların yaşam koşullarını ve sosyal sorunların bağlamsal boyutlarını anlamadaki önemini vurgulayan çalışmalarla da desteklenmektedir (Başer, 2025).

Bu çerçevede otoetnografi, yalnızca anlatsal bir yöntem olmanın ötesinde, mesleki uygulamaların, kurumsal süreçlerin ve etik gerilimlerin eleştirel biçimde analiz edilmesine imkân tanıyan bir araştırma yaklaşımı olarak değerlendirilmektedir. Literatürde de otoetnografinin araştırma sürecinde eleştirel yansıtmayı güçlendirdiği, güç ilişkilerini görünür kıldığı ve etik boyutların sorgulanmasına katkı sunduğu belirtilmektedir (Jones et al., 2021; Edwards, 2021; Phillips et al., 2021). Bu yönüyle çalışma, otoetnografinin sosyal hizmet araştırmalarında yöntemsel

bir araçla sınırlı kalmayıp, eleştirel ve dönüştürücü bir bilgi üretim pratiği olarak konumlandırılması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Bu çalışma, şiddet alanında yürütülen araştırmalarda katı deneysel tasarımların her zaman saha gerçekliği ile uyumlu olmayabileceğini göstermektedir. Kırılgan gruplarla yürütülen araştırmalarda araştırma tasarımının katılımcıların yaşam koşullarına, duygusal ihtiyaçlarına ve güvenliğine duyarlı biçimde yeniden düşünülmesi gerekmektedir. Bu bağlamda analitik otoetnografi yaklaşımı, araştırmacının deneyimlerini görünür kılarak araştırma süreçlerinin etik ve yöntemsel boyutlarının daha eleştirel biçimde değerlendirilmesine katkı sunmaktadır.

Çalışma aynı zamanda analitik otoetnografinin sosyal hizmet araştırmalarında nasıl kullanılabileceğine ilişkin metodolojik bir katkı sunmaktadır. Otoetnografi çoğu zaman kişisel deneyimlerin anlatısal bir biçimde aktarılmasıyla ilişkilendirilse de bu çalışma, araştırmacının saha deneyimlerinin analitik bir veri kaynağı olarak değerlendirilebileceğini göstermektedir. Özellikle kırılgan gruplarla yürütülen araştırmalarda ortaya çıkan yöntemsel tıkanmalar, yalnızca teknik sorunlar olarak okunmaktan çok, araştırma ortamının kurumsal, mekânsal ve etik boyutlarıyla ilişkili analitik göstergeler olarak ele alınabilir. Bu bağlamda çalışma, otoetnografinin sosyal hizmet araştırmalarında refleksif bir anlatı tekniğinin ötesine geçerek, bilgi üretim süreçlerinin sınırlarını, koşullarını ve gerilim hatlarını görünür kılan eleştirel bir metodolojik araç olarak değerlendirilebileceğini ortaya koymaktadır.

Bu araştırma, şiddet alanında yürütülen çalışmalarda yöntemsel başarısızlık olarak yorumlanabilecek deneyimlerin aslında araştırma bağlamının kurumsal, mekânsal ve etik dinamiklerini açığa çıkaran önemli analitik veriler olarak okunabileceğini göstermektedir. Bu yönüyle çalışma, sosyal hizmet araştırmalarında saha deneyimlerinin veri üretim sürecine eşlik eden unsurların ötesine taşarak, bilginin üretim koşullarını görünür kılan temel bir analiz alanı olarak ele alınması gerektiğine işaret etmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma, adli sosyal hizmet bağlamında şiddet mağduru kadınlarla yürütülmesi planlanan yapılandırılmış bir araştırma tasarımının saha gerçekliği ile karşılaşması sonucunda geçirdiği yöntemsel dönüşümü analitik otoetnografi yaklaşımı aracılığıyla incelemiştir. Araştırma sürecinde ortaya çıkan yöntemsel tıkanma ilk aşamada bireysel bir tasarım yetersizliği olarak görülmüş olsa da yürütülen refleksif analiz bu durumun kurumsal, etik ve yapısal belirleyicilerle iç içe geçmiş çok katmanlı bir araştırma bağlamına işaret ettiğini ortaya koymuştur.

Çalışmanın bulguları, şiddet alanında yürütülen araştırmalarda veri üretim süreçlerinin yalnızca yöntemsel tercihlerle açıklanamayacağını; kurumsal işleyiş, araştırma mekânının yapısı, katılımcıların yaşam koşulları ve araştırmacının etik sorumlulukları tarafından eşzamanlı olarak şekillendirildiğini göstermektedir. Özellikle adli süreçlerin yarattığı duygusal ve zamansal yük, katılımcıların araştırma sürecine süreklilikle katılımını zorlaştırmakta; bakım emeği, ekonomik zorunluluklar ve gündelik yaşam pratikleri ise araştırma akışını doğrudan belirleyen faktörler hâline gelmektedir. Bu durum, kırılgan gruplarla yürütülen araştırmalarda bağlamın, araştırma tasarımının dışsal bir unsuru olmaktan çıkarılarak doğrudan kurucu bir bileşen olarak ele alınması gerektiğini göstermektedir.

Araştırmanın bir diğer temel bulgusu, sosyal hizmet araştırmalarının kurumsal ve disiplinler sınırlar içerisinde biçimlendiğine işaret etmektedir. Etik kurul süreçlerinde deneyimlenen yönlendirmeler, araştırma tasarımlarının yalnızca bilimsel ölçütlere indirgenemeyecek biçimde, disiplinler arası değerlendirme rejimleri ve kurumsal normlar tarafından yapılandırıldığını görünür kılmıştır. Bu durum, sosyal hizmetin disiplinler arası güç ilişkileri içinde konumlanan bir bilgi üretim alanı olduğunu ve araştırma değerlendirme süreçlerinin bu yapısal bağlamdan bağımsız düşünülemeyeceğini ortaya koymaktadır.

Çalışma ayrıca araştırma mekânının veri üretim süreçleri üzerindeki belirleyici etkisini açığa çıkarmıştır. Adliye ortamı, yalnızca fiziksel bir veri toplama alanı olmanın ötesinde, güç ilişkilerinin yoğunlaştığı, travmatik anlatıların yeniden üretildiği ve kurumsal baskının hissedildiği yapısal bir bağlam olarak işlev görmektedir. Bu yönüyle mekân, araştırma sürecini çevreleyen nötr bir arka plan değil, veri üretiminin niteliğini doğrudan şekillendiren aktif ve belirleyici bir unsur olarak değerlendirilmelidir.

Şiddet araştırmalarında araştırmacının duygusal emeği ile etik müzakere süreçleri, bilgi üretim sürecinin ikincil bileşenleri olmaktan çıkıp doğrudan kurucu unsurlar haline gelmektedir. Veri üretimi ile katılımcı güvenliği arasında ortaya çıkan gerilim, metodolojik bir sınırlılık olarak okunmayıp, araştırma etiğinin yapısal bir boyutu olarak ele alınmalıdır. Bu çerçevede araştırmacı refahı, araştırma etiği tartışmalarında ikincil bir başlık olmaktan çıkarılarak merkezî bir bileşen olarak konumlandırılmalıdır.

Bu bulgular doğrultusunda üç temel öneri geliştirilmiştir. Öncelikle kırılgan gruplarla yürütülen araştırmalarda lineer ve katı tasarımlar yerine bağlama duyarlı, esnek ve süreç odaklı metodolojik yaklaşımlar geliştirilmelidir. İkinci olarak şiddet araştırmalarında katılımcı güvenliği, yöntemsel verimlilik ve veri sürekliliği gibi araştırma hedeflerinin

üzerinde konumlandırılmalıdır. Üçüncü olarak ise araştırmacıların duygusal emek süreçlerini destekleyen kurumsal süpervizyon mekanizmaları ve etik koruma yapıları güçlendirilmelidir.

Son olarak, analitik otoetnografi yaklaşımı bu çalışmada, araştırma sürecinde ortaya çıkan yöntemsel tıkanmaları bireysel bir başarısızlık göstergesi olmaktan çıkararak, bilgi üretim koşullarını belirleyen yapısal ve kurumsal dinamiklerin analitik olarak görünür kılınmasını sağlamıştır. Bu yönüyle çalışma, şiddet alanında yürütülen araştırmalarda saha deneyimlerinin yalnızca anlatısal veri değil, aynı zamanda bilgi üretiminin sınırlarını, gerilimlerini ve koşullarını açığa çıkaran analitik bir veri kategorisi olarak değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymakta; sosyal hizmet araştırmalarında reflektif ve eleştirel metodolojik çerçevelerin güçlendirilmesine katkı sunmaktadır.

KAYNAKÇA

- Ağca-Varoğlu, F. G., Bingöl, M., Karakurt, Z., Çoban, B., Kılıç, G., Kaplaner, N., & Zengin, S. (2022). Fragments of everyday life in a pandemic: Autoethnographic reflections of young women from Eastern and Southeastern Turkey. *Fe Dergi: Feminist Eleştiri*, 14(1), 50–63.
- Aldridge, J. (2014). Working with vulnerable groups in social research: Dilemmas by default and design. *Qualitative Research*, 14(1), 112–130. <https://doi.org/10.1177/1468794112455041>
- Anderson, L. (2006). Analytic autoethnography. *Journal of Contemporary Ethnography*, 35(4), 373–395.
- Banerjee, R., & Dasgupta, M. (2024). Critical reflexivity of the researcher as an exploratory vehicle in sensitive research. *Journal of Psychosexual Health*, 6(3), 224–234. <https://doi.org/10.1177/26318318241283709>
- Başer, D. (2025). Sosyal hizmet araştırması, uygulaması ve eğitiminde etnografinin kullanımı. *Türkiye Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 9(1), 49–66. <https://doi.org/10.55109/tushad.1674155>
- Bens, J. (2019). The courtroom as an affective arrangement: Analysing atmospheres in courtroom ethnography. *Law & Social Inquiry*, 44(2), 336–355. <https://doi.org/10.1080/07329113.2018.1550313>
- Boer Cueva, A., Giri, K., Hamilton, C., & Shepherd, L. (2023). A decolonial feminist politics of fieldwork: Centering community, reflexivity, and loving accountability. *International Studies Review*, 25(1). <https://doi.org/10.1093/isr/viae003>
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77–101.
- Campbell, R., & Wasco, S. M. (2000). Feminist approaches to social science: Epistemological and methodological tenets. *American Journal of Community Psychology*, 28(6), 773–791.
- Carline, A., Gunby, C., Munro, V., Tinsley, Y., Duncanson, K., & Flowe, H. (2019). From emotional labour to affectual bodies: Moving towards an “affective ethnography” of the criminal court space. *Emotion, Space and Society*, 30, 1–8. <https://doi.org/10.1016/j.emospa.2018.11.002>
- Chang, H. (2008). *Autoethnography as method*. Left Coast Press.
- Cook, J. A., & Fonow, M. M. (1986). Knowledge and women's interests: Issues of epistemology and methodology in feminist sociological research. *Sociological Inquiry*, 56(1), 2–29. <https://doi.org/10.1111/j.1475-682X.1986.tb00073.x>
- Crupi, K., & Godden, N. (2023). Feminist evaluation using feminist participatory action research: Guiding principles and practices. *American Journal of Evaluation*, 45(1), 51–67. <https://doi.org/10.1177/10982140221148433>
- Demirbaş, E., Yıldırım, A., & Erol, M. (2025). Sürdürülebilir akreditasyon yönetimi: Otoetnografik yansımalar. *Nitel Sosyal Bilimler*, 7(1), 64–83. <https://doi.org/10.47105/nsb.1645215>
- Dickson-Swift, V., James, E. L., Kippen, S., & Liamputtong, P. (2007). Doing sensitive research: What challenges do qualitative researchers face? *Qualitative Research*, 7(3), 327–353.
- Douglas, H. (2018). Domestic and family violence, mental health and well-being, and legal engagement. *International Journal of Law and Psychiatry*, 62, 136–144. <https://doi.org/10.1016/j.ijlp.2018.11.004>
- Ellis, C., & Bochner, A. P. (2000). Autoethnography, personal narrative, reflexivity: Researcher as subject. In N. K. Denzin & Y. S. Lincoln (Eds.), *Handbook of qualitative research* (pp. 733–768). Sage.
- Ellis, C., Adams, T. E., & Bochner, A. P. (2011). Autoethnography: An overview. *Forum Qualitative Sozialforschung / Forum: Qualitative Social Research*, 12(1), Article 10.

- Fenge, L. A., Oakley, L., Taylor, B., & Beer, S. (2019). The impact of sensitive research on the researcher: Preparedness and positionality. *International Journal of Qualitative Methods*, 18, 1–8. <https://doi.org/10.1177/1609406919893161>
- Finlay, L. (2002). Outing the researcher: The provenance, process and practice of reflexivity. *Qualitative Health Research*, 12(4), 531–545.
- Gabriel, L., James, H., Cronin-Davis, J., Tizro, Z., Beetham, T., Hullock, A., & Raynar, A. (2017). Reflexive research with mothers and children victims of domestic violence. *Counselling and Psychotherapy Research*, 17(3), 205–214. <https://doi.org/10.1002/capr.12136>
- Gambrill, E. (2012). *Critical thinking in clinical practice: Improving the quality of judgments and decisions* (3rd ed.). John Wiley & Sons.
- Goessling, K. (2024). Learning from feminist participatory action research: A framework for responsive and generative research practices with young people. *Action Research*, 23(1), 48–70. <https://doi.org/10.1177/14767503241228502>
- Haight, W., Kayama, M., & Korang-Okrah, R. (2014). Ethnography in social work practice and policy. *Qualitative Social Work*, 13(1), 127–143. <https://doi.org/10.1177/1473325013507303>
- Jones, S. H. (2007). Autoethnography: Making the personal political. In G. Ritzer (Ed.), *Blackwell encyclopedia of sociology* (pp. 763–792). Blackwell. <https://doi.org/10.1002/9781405165518.wbeosa082>
- Karnieli-Miller, O., Strier, R., & Pessach, L. (2009). Power relations in qualitative research. *Qualitative Health Research*, 19(2), 279–289. <https://doi.org/10.1177/1049732308329306>
- Koopman, W., Watling, C., & LaDonna, K. A. (2020). Autoethnography as a strategy for engaging in reflexivity. *Global Qualitative Nursing Research*, 7, 1–10. <https://doi.org/10.1177/2333393620970508>
- Mathews, B., MacMillan, H. L., Meinck, F., Finkelhor, D., Haslam, D., Tonmyr, L., Gonzalez, A., Afifi, T. O., Scott, J. G., Pacella, R. E., Higgins, D. J., Thomas, H., Collin-Vézina, D., & Walsh, K. (2018). The ethics of child maltreatment surveys in relation to participant distress. *Child Abuse & Neglect*, 83, 217–227. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2018.07.001>
- McClinton Appollis, T., Eggers, S. M., de Vries, H., & Mathews, C. (2017). The impact of participation in research about abuse and intimate partner violence. *Journal of Interpersonal Violence*, 35(3–4), 871–895. <https://doi.org/10.1177/0886260517691522>
- Nir, E., & Musial, J. (2020). The power of experiential learning in emotional courtroom spaces. *Journal of Criminal Justice Education*, 31(4), 542–562. <https://doi.org/10.1080/10511253.2020.1817515>
- Palaganas, E. C., Sanchez, M. C., Molintas, M. V. P., & Caricativo, R. D. (2017). Reflexivity in qualitative research: A journey of learning. *The Qualitative Report*, 22(2), 426–438.
- Roberts, D., Chamberlain, P., & Delfabbro, P. (2020). Women's experiences of the processes associated with the family court of Australia. *Journal of Family Studies*, 26(3), 401–416. <https://doi.org/10.1080/13229400.2018.1441115>
- Sikweyiya, Y., & Jewkes, R. (2012). Perceptions and experiences of research participants on gender-based violence community based survey. *PLoS ONE*, 7(12), e52699. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0052699>
- Tang Yan, C. (2025). Situational analysis of power in participatory action research. *Affilia: Journal of Women and Social Work*, 40(3), 377–400. <https://doi.org/10.1177/08861099241300649>
- Thaler, K. M. (2021). Reflexivity and temporality in researching violent settings. *Qualitative & Multi-Method Research*, 19(2), 26–32.
- Turgut, B. H. (2022). Kadın araştırmalarında meta-diyalojik yöntem arayışları. *İstanbul Üniversitesi Kadın Araştırmaları Dergisi*, 25, 111–140.
- Vaughn, L. M., & Jacquez, F. (2020). Participatory research methods: Choice points in the research process. *Journal of Participatory Research Methods*, 1(1). <https://doi.org/10.35844/001c.13244>
- Wall, S. (2006). An autoethnography on learning about autoethnography. *International Journal of Qualitative Methods*, 5(2), 146–160. <https://doi.org/10.1177/160940690600500205>

Wilde, S., Sheeran, N., & Douglas, H. (2023). The psychological impact on mothers who have experienced domestic violence. *Journal of Family Violence*. <https://doi.org/10.1007/s10896-023-00551-5>

World Health Organization. (2001). *Putting women first: Ethical and safety recommendations for research on domestic violence against women*. WHO.

Zhu, L., Seya, M. K. S., Villaveces, A., Conkling, M., Trika, B. J., Kamagate, M. F. M., Annor, F. B., & Massetti, G. M. (2019). Experiences of participation in a population-based survey on violence. *Journal of Interpersonal Violence*, 34(23–24), 5014–5035. <https://doi.org/10.1177/0886260517719538>